

Den Haag, 13 augustus 2020

Betreft: Consultatie Wetsvoorstel Seksuele Misdrijven

Geachte heer Grapperhaus,

Terre des Hommes is een non-gouvernementele organisatie die zich inzet tegen (seksuele) uitbuiting van kinderen. Terre des Hommes voorkomt dat kinderen worden uitgebuit, haalt kinderen uit uitbuitingsituaties en zorgt ervoor dat deze kinderen zich in een veilige omgeving kunnen ontwikkelen, bijvoorbeeld in ons programma WATCH Nederland. Wij waarderen dat de minister de huidige wet seksuele misdrijven wil moderniseren en geven graag een reactie op het voorontwerp van het wetsvoorstel. We zullen ons in onze reactie concentreren op de bredere dekking van het wetsvoorstel, de betaling van seks met een minderjarige en de capaciteit die nodig is om dit wetsvoorstel uit te voeren.

Bredere dekking wetsvoorstel

Terre des Hommes is verheugd met de uitbreiding van seksuele misdrijven die het voorontwerp van het wetsvoorstel presenteert. Hiermee reflecteert het de veranderingen die hebben plaatsgevonden in de samenleving, en de realiteit waarin seksuele uitbuiting van minderjarigen zich afspeelt in Nederland zoals dagelijks geobserveerd door de onderzoeksmedewerkers van het WATCH Nederland team. In navolging van de aanbevelingen in het WODC¹ (uitgevoerd door de Rijksuniversiteit Groningen) zijn online gepleegde seksuele misdrijven nu beter gewaarborgd in de voorgestelde wet. Zo worden bij het WATCH team regelmatig verontrustende situaties gemeld waarbij volwassenen op ongepaste manier communiceren met minderjarigen met seksuele doeleinden via social media. Met de voorgestelde wetgeving wordt deze vorm van sexchatting duidelijk strafbaar gesteld (zonder dat het tot een afspraak maken hoeft over te gaan). Ook het inzetten van virtueel minderjarigen door middel van bijvoorbeeld 'lokpubers' of nepadvertenties is beter gedekt alsmede breder inzetbaar.

Terminologie

In de Memorie van Toelichting wordt terecht opgemerkt dat afstand gedaan moet worden van jurisprudentie waarin onnodig de focus wordt gelegd op het gedrag van het slachtoffer. Er wordt gesteld dat met deze gedachte de bepalingen in het Wetboek van Strafrecht inzake seksueel geweld worden aangepast. Terre des Hommes onderstreept het belang van correcte en respectvolle terminologie en pleit voor consistent taalgebruik dat de rechten van slachtoffers waarborgt. Hoe we dingen benoemen bepaalt hoe we er op reageren. Zo vormt de terminologie in het wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting de basis voor handhaving en vervolging. Terre des Hommes stelt dat het daarom van belang is dat inconsistent taalgebruik dat beschuldigend is jegens slachtoffers vermeden wordt. Een voorbeeld hiervan is terminologie die zich concentreert op gedragingen van het slachtoffer en schuld insinueren zoals de referentie dat kinderen 'zich vrijwillig aanbieden' (MvT, p.46 en 47). Termen als 'kinderprostitutie' (MvT, p.47), 'jeugdprostitu e(e)' (MvT, p.31) en 'kinderpornografie' (artikel 249 en 250 en MvT) suggereren onterecht dat het hier gaat om vormen

---

¹ Lindenberg, K. and van Dijk, A., 2015. Herziening Van De Zedendelicten? WODC: https://www.wodc.nl/binaries/2392-volledige-tekst_tcm28-73306.pdf

van prostitutie en pornografie, terwijl het gaat om vormen van seksueel misbruik van kinderen, met langdurige en zware fysieke en mentale gevolgen.

De 'Terminology guidelines for the protection of children from sexual abuse and sexual exploitation'², een initiatief van 18 internationale partners om termen en definities rondom de bescherming van kinderen te harmoniseren, vormen een goed handvat voor passend (Engels) taalgebruik. Zo vormen 'child sexual exploitation' en 'child sexual abuse materials' passende alternatieven voor 'child prostitution' en 'child pornography'. Momenteel werken Terre des Hommes, Defence for Children en de Nationaal Rapporteur aan een formele Nederlandse vertaling van de Terminology guidelines. Wij adviseren u dan ook graag bij het kiezen van passende en respectvolle termen in het wetsvoorstel en de Memorie van Toelichting

Betaling van seks met een minderjarige

De zichtbaarheid op betaling van seks met een minderjarige neemt al jaren af.³ Terre des Hommes ziet helaas vanuit haar eigen ervaring met het programma WATCH Nederland dat minderjarige slachtoffers van betaalde seks soms nog maar 13 jaar oud zijn. Voor een verscherpte aanpak van betaalde seks met minderjarigen, zoals de Memorie van Toelichting stelt, is beter zicht, en dus registratie van dit delict noodzakelijk.

Het huidige wetsvoorstel geeft hier onvoldoende mogelijkheid toe. Strafbaarstelling van betaling voor seks met een minderjarige ondergebracht in het artikel 245 (lid 1.c en lid 4) dat de strafbaarstelling van seks met minderjarigen van 16 tot 18 jaar oud regelt. Op betaling van seks met een minderjarige van 16 jaar of ouder staat een maximumstraf van 12 jaar. In de voorgestelde artikelen 246 en 247, die de strafbaarstelling van seks met minderjarigen in de leeftijden 12 tot 16 en kinderen onder de 12 respectievelijk regelen, wordt betaling niet apart genoemd. De Memorie van Toelichting legt uit dat onder de leeftijd van 16 betaling niet relevant is voor de strafbaarstelling omdat seks met een kind onder deze leeftijd altijd strafbaar is, ongeacht betaling.

Terre des Hommes stelt dat het betalen voor seks met een kind van elke leeftijd strafbaar gesteld moet worden, in lijn met Artikel 19 van het Verdrag van Lanzarote⁴ en Artikel 4 van de EU Richtlijn 2011/92/EU⁵. Terre des Hommes pleit daarom tegen een ondergrens van 16 jaar bij strafbaarstelling van betaalde seks met een minderjarige en voor het instellen van een pendant bij de artikelen 246 en 247 waarin betalen voor seks met een kind als strafverzwarend verwijt wordt opgenomen. Deze toevoeging leidt daarnaast tot structurele registratie van minderjarige slachtoffers van betaalde seks in de leeftijden 12 tot 16 jaar. Actuele data geeft zowel wetshandhaving als andere overheidsinstanties en maatschappelijke organisaties de mogelijkheid om sneller en passender in te springen op trends binnen de samenleving, preventie aan te scherpen en de specifieke behoefte van minderjarige slachtoffers beter te beantwoorden.

---

² Luxembourg Terminology Guidelines (English), <http://luxembourgguidelines.org/english-version/>

³ Nationaal Rapporteur Mensenhandel en Seksueel Geweld tegen Kinderen, 2019. *Slachtoffermonitor Mensenhandel*. Den Haag: https://www.nationaalrapporteur.nl/binaries/Slachtoffermonitor%20Mensenhandel%202014-2018_tcm23-412704.pdf

⁴ Verdrag van de Raad van Europa inzake de bescherming van kinderen tegen seksuele uitbuiting en seksueel misbruik, Lanzarote, 25-10-2007, <https://rm.coe.int/1680084822>

⁵ Richtlijn 2011/93/EU van het Europees Parlement en de Raad van 13 december 2011 ter bestrijding van seksueel misbruik en seksuele uitbuiting van kinderen en kinderpornografie <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0093&from=NL>

Voldoende capaciteit

Een bredere dekking van seksuele misdrijven binnen het wetsvoorstel betekent dat meer feiten strafbaar worden. De minister geeft daarom in zijn brief van 12 mei 2020 aan dat de verwachting is dat het nieuwe wetsvoorstel tot een toename in het aantal zaken zal leiden. Dit betekent meer werk voor uitvoerende organisaties, zoals de zedenpolitie.

Terre des Hommes maakt zich zorgen over de capaciteit van de zedenpolitie om zaken tijdig en goed op te pakken. In het Memorie van Toelichting valt te lezen dat de zedenpolitie 90 extra rechercheurs zal krijgen. Echter, 60 van deze rechercheurs worden ingezet naar aanleiding van de motie van Klaver⁶ (september 2019) in reactie op de lange doorlooptijd van *bestaande* zedenzaken. De motie van Klaver die aanleiding gaf aan deze uitbreiding hield destijds geen rekening met de toename van het aantal zedenzaken als gevolg van de aanpassing van de zedenwetgeving. De extra zedenrechercheurs zullen dus wellicht niet inzetbaar zijn om de extra zaken te onderzoeken welke te verwachten zijn naar aanleiding van de nieuwe wetgeving seksuele misdrijven. Daarnaast valt er in de Memorie van Toelichting te lezen dat de zedenteams van de politie gefaseerd uitgebreid zullen worden met 20 extra digitale rechercheurs en 10 informatierechercheurs. Het is onduidelijk hoe deze aantallen zijn bepaald. Tot op heden ontbreekt een kwantitatieve impactanalyse van het wetsvoorstel Seksuele Misdrijven. Mede door de toename van zelf geproduceerd beeldmateriaal door kinderen is het aantal meldingen van beeldmateriaal van seksueel kindermisbruik in 2019 gestegen met 38%⁷. Het aantal fte bij de politie is niet mee gestegen.

Terre des Hommes is bezorgd dat de huidige verhoging van de capaciteit van de zedenpolitie niet afdoende zal zijn om de toenemende problematiek van (online) seksueel geweld tegen kinderen effectief en proactief tegen te gaan.

Conclusie

Terre des Hommes juicht de modernisering van het wetsvoorstel seksuele misdrijven toe en steunt de bredere dekking van het wetsvoorstel, waardoor met name online elementen van seksuele uitbuiting van minderjarigen beter kunnen worden aangepakt. Wij attenderen de minister op het belang van passende terminologie en dringen aan op het aanpassen van verschillende termen omtrent seksueel misbruik en uitbuiting van kinderen om te onderstrepen dat de notie van schuld en verantwoordelijk niet passen bij (minderjarige) slachtoffers. Ook pleiten wij voor het benoemen van betaalde seks met kinderen van 12 tot 16 jaar als strafverzwarend verwijt. Als laatste dringen wij erop aan dat de vernieuwde ambities van dit wetsvoorstel ook worden gereflecteerd in de vergroting van capaciteit om de wet uit te voeren van alle betrokken uitvoerende instanties.

Uiteraard zijn wij ten alle tijden bereid om in een nader overleg onze aandachtspunten met u te bespreken.

Met vriendelijke groet,
Terre des Hommes Nederland

Contact

Dyonne Pennings (d.pennings@tdh.nl) en *Hilde Neels* (h.neels@tdh.nl), *Technical Advisors*

⁶ Kamerstukken II 2019/20, 35300, nr. 11.

⁷ EOKM, 2020. Annual Report 2019. <https://www.eokm.nl/wp-content/uploads/2020/06/Jaarverslag-2019.pdf>